

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASELE IX-XII

Secțiunea A. Limba și literatura română

Etapa națională

27 aprilie 2022, Slobozia

Clasa a X-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseu/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Adeseori când stau înaintea fumegătoarei lumini galbene a lampei mele, când mă uit în ochiul ei cel roș, când deschid câte-o carte bătrână plină de nerozii bătrâne, de credințele unei lumi cu capete îndealtfel ca și a noastre (lucru ce arată relativitatea adevărului), adeseori, zic, conversez cu lampa mea verde și veche și mă uit sub cojocirocul ei, când fâlfâie fantastic, ca și când i-ar fi dor de tavan. Când privesc vis-a-vis de mine, în peretele rău văruit, văd onorabila mea umbră, cu nasul cam lung și căciula peste ochi, și-mi fixează ochii la ea și cuget... cugetarea mea e vorbă pentru ea, căci ea mă înțelege și-mi răspunde tot în gândiri lungi și deșirate la ceea ce-o întrebam, fără ca să mă mulțumească acele răspunsuri, căci nu vorbesc în gând decât eu cu mine. Eu cu mine. Ciudat! Această despărțire a individualității mele se făcu izvorul unei cugetări ciudate, care mă făcea să fixează aspru și lung umbra mea, astfel încât ea, jenată de-atâta căutătură, prindea încet, încet contur pe perete până ce deveni clară ca un portret zugrăvit în ulei, apoi se îngroșă plastic din perete afară, astfel încât sări din cadru jos și mă salută surâzând, ridicându-și căciula din cap.

— Sara bună, domnul meu, zisei eu, și-i întinsei mâna, dar dădeam în vânt, căci umbra, deși îmbrăcată, deși frumoasă, nu era totuși alta decât umbră. Îi oferii un scaun și ea șezu.

— Ești nemulțumit cu lumea, zise surâzând.

— Da, răspund eu asemenea surâzând.

Se-nțelege că acum n-am făcut decât a răsuși firul cugetărilor și a sta de vorbă cu reflectul meu asupra diferitelor probleme ale omenirii.

— Știi ceva, îi zic eu, te las pe pământ în locul meu, în împrejurările mele, și eu mă duc de-aicea să-mi petrec câțeva vreme în lună. Unde nu-s oameni, nu poate fi ură, și de-aceia am decis de-a-mi petrece undeva singur, fericit, fără grijă, iar tu să petreci pe pământ în locul meu, cu simpla îndatorire de-a însemna în ziarul tău tot ce ți se va petrece – memorii pe care le voi citi și eu.

Mihai Eminescu, *Umbra mea* (1870)

B.

Când m-am întors acasă, aproape se întuneca. [...] Era aceeași lumină de-acum câțiva ani, din cartierul nostru, doar că acum răsfrântă în pereții de sticlă ai atâtor blocuri-turn apărute în ultimii ani. Pe aleea din fața blocului era o femeie îmbrăcată în negru, părea de la țară, avea niște plase și valize cu ea, întâi m-am gândit că e dintre cei care dorm în grădina din spatele blocului, imediat ce se încălzește vremea, dar nu era, aștepta pe cineva. Când s-a întors spre mine, i-am văzut ochii, era un fel de spaimă înghețată în ei, ceva ce trecuse dincolo de frică, așa cum o poate simți un om, era însăși ideea de spaimă în ochii ei, oroarea, fără obiect, fără început, fără sfârșit, și totodată privirea ei avea ceva familiar, ceva cunoscut, dar nu pentru că-o mai întâlнисem, parcă nu venea din trecut, poate din viitor. Crezi asta, că cineva poate veni din viitor să te avertizeze în legătură cu ceva sau pur și simplu să-ți amintească un lucru important? Am ajuns sus, n-am aprins luminile, am băut multă apă, mi-era îngrozitor de sete [...]. După câteva zeci de minute am adormit, așa, îmbrăcat cum eram. Și cândva, în timp ce făceam toate astea, am știut. Erau ochii mei, cu care mă privea altcineva. Ochii mei din seara aia, când am plantat împreună lalele în balcon.

Câteodată se întâmplă ceva, ceva care sparge peisajul perfect, încremenit pe placa de sticlă a memoriei tale, peisajul familiar pe care-l vezi în fiecare zi de pe balconul de la etajul opt, dar care nu arată la fel când ți-l amintești. Ca într-o fotografie stricată pentru că se văd pixelii sau

un ecran de laptop unde câteva puncte luminoase apărute într-un colț anunță moartea întregului sistem. Blocurile de vizavi, despre ale căror locatari vorbiți în familie ca despre niște cunoscuți, care au porecla lor fiecare. Turnul unde se verifică ascensoarele, cândva cel mai înalt din zona asta a Bucureștiului, în spatele căruia moare în fiecare seară un soare roșu, de sfârșit de lume. Dansul bizar al poliomieliticii care traversează în fiecare dimineață bulevardul. Umbrele păsărilor pe acoperișurile de țiglă ale ultimelor vile din cartier. Corbi uriași, negri, care taie fumul înserării în drum spre câmpurile de la marginea orașului. Luna ca o meduză uriașă în spatele pereților de sticlă ai zgârie-norilor.

Andreea Răsuceanu, *Vântul, duhul, suflarea* (2020)

Subiectul I (30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe.

1. Ilustrează un motiv literar comun celor două texte. **5 puncte**
2. Explică o valoare stilistică a verbelor la modul indicativ, timpul prezent, din textul *Umbra mea* de Mihai Eminescu. **5 puncte**
3. Prezintă o modalitate de caracterizare a personajului din textul *Vântul, duhul, suflarea* de Andreea Răsuceanu. **5 puncte**
4. Comentează semnificația unei metafore identificate în textul *Umbra mea* de Mihai Eminescu. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul *Vântul, duhul, suflarea* de Andreea Răsuceanu: *Crezi asta, că cineva poate veni din viitor să te avertizeze în legătură cu ceva sau pur și simplu să-ți amintească un lucru important?* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea (35 de puncte)

Imaginează-ți că ești umbra din textul lui Mihai Eminescu. Redactează, în 150 – 300 de cuvinte, o pagină de memorii în care să prezinți o experiență trăită pe pământ.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea (35 de puncte)

Scrie un eseu, de 600 – 900 de cuvinte, despre *condiția dramatică a omului modern*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.